

NEVRÛZ ERKÂNI

BEDRİ NOYAN*

Nevrûz, eski İrân takvîmine göre yılbaşısıdır. Yeni gün demektir. Oğuz (Mete) Han da bu günü kutsal olarak, bayram gibi karşılamış, diye söylenir. Selçuklu Hükümdarı Celalettin Melikşâh (1055-1092)'ın yaptırdığı Takvîm-i Celâlî'deki Nevrûz'a (Nevrûz-ı Sultânî) denirdi. Bu, İrân Nevrûzundan altı gün sonradır.

Çocukluğumda, İstanbul'da her evde Nevrûz'da bir hareket olurdu. Törenle kutlanırdı. Zengin-yoksul herkes bu geleneği yürütürdü. İranlılar buna ayrı bir önemle hazırlanırlardı. Saksı ve testilerin çevresine delikler açarak buralarda mercimek, fesliğen yetiştirirlerdi. Eczaneler ve tanınmış şekerciler (Nevrûziye) denilen macunlar hazırlar, tanınmış müşterilerinin evlerine yollarlardı. Bunlara bir de (Nevrûziye) kâğıdı eklerlerdi. Evlerde de bu macunları koymak için kapaklı kristal kıymetli kâseler, kablalar bulunurdu. Bu Nevrûziye macunları takvimlere göre belirlenen saat ve dakikada tadılırdı.

Saraydan da, hazırlanarak devlet büyükleri ve mensublarının evlerine kıymetli kâselerle bu Nevrûziye macunu yollarırdı.

Bundan önce Nevrûz hakkında yazmıştım. Burada Nevrûz'da yapılan, yola ait erkânı vereceğim.

Bektâşî ve Alevîlerin Bayram günüdür. Nevrûz Yeni gün anlamındadır, eskiden yıl başı sayılırdı. Bektâşîlerce Hz. Alî'nin doğum günü sayılırsa da,

* Doç. Dr. Op., Dedeceba.

aslında Türklerin Ergenekon'dan çıkış günleri olarak Eski bir Türk bayramıdır. İran sonradan bunu alıp yıl başı diye Nevruz adıyla bir bayram haline getirmiştir. Yani Türklerden aldıkları bir bayram günüdür.

Denir ki: Hz. Ali'nin anneleri (Fâtıma bint Esed) sancılanınca, Hz. Muhammed kendisine: (Ka'beye git, tavâf et!) buyurmuş. O da oraya gitmiş, sancısı şiddetlenince eve dönecek hâli kalmamış, Kâ'be'nin içine girmiş. Orada eski takvîmle (Dokuz Mart) günü Hz. Ali'yi doğurmuş ve 12 Mart günü kucagında çocuğu ile evine dönmüş. Bu nedenle, eski Bektâşî dergâhlarında, 9 Marttan başka 12 Martta da toplanılır ve Nevruzîyye okunurdu.

Nevruz erkânı bittikten sonra, Meydândan çıkılınca, kahvealtı sofrasına oturulurdu. Bunda renkleri beyaz yiyecekler seçilmesi ve yenilmesi gelenektir. Süt, yumurta, kabuğu ayıklanmış iç badem ve benzeri yiyecekler.. Özellikle nar da dağıtılırdı.

Eğer Nevruz günü Muharrem mâtemi içinde gelirse, o zaman sabahtan öğleye kadar Nevruz erkânı yapılır, öğleden sonra yine mâteme devam edilir.

Muhterem müşşidim merhûm Ali Nâcî Baykal Dede baba erenlerim, Nevruz hakkında, Seyyidü'ş-şühedâ Hz. Hüseyin'in, bir celse-i nurânûrda, kendilerine ilhâm eyledikleri bir nutku, 17 Mart 1959 tarihli mektublarında (Özel Dosyamda, No. 26 Mektub) aynen şöyle bildiriyorlardı. Hâtıralarına saygı ile buraya alıyorum:

"Evlâd-ı azîzim, cânım efendim,

Seyyid-iş-şühedâ hazretlerinin va'dettiğim nutkunu yazıyorum. Girizgâh Fakîrindir. Parantez içindeki yazılar Hazret-i Sultân'ın kelimesi kelimesine aynen ifâde-i seniyyeleridir: -Mubârek Nevruz gecesi evimizi nûra garke-den, erenler ocağını tüttüren kalbimize sürûr, rûhumuza îmân, ayağımıza uğur getiren, imdâdımıza gelen şâh-ı velâyet İmâm Ali hazretlerinin mubarek ve muallâ huzûrundayız. İmâm Hüseyin Hazretleri, bu gecenin tavsifi şanında rûhlarımızı karartan bulutların dağılmakta olduğunu müjdeledikten sonra: (İmân sâhibi ehl-i islâm iseniz bu mukaddes gecenin ilâhî kuvvetine bütün varlığınızla inanup rûhlarınızı yıkayın. Ey fânîler, nûrdan yaratılan bu

ilâhî gecenin hürmetine cenâb-ı Allâha yalvarınız ki bütün kötülüklerden sıyrılıb ma'sûm olasınız. Bu gece du'alarınız kabul olur. İmâm Alî hazretlerini imdâdınıza çağırınız. O, size yetişmeyi va'd eder. İmam Ali hazretleri kasvet taşıyan ruhları sevmez. Hastalık tevehhüm edenleri sevmez. Paraya tama'kâr olanları sevmez, münkirleri sevmez.

Ulu Tanrı'ya imân ediniz. O'nu her ân arayınız. Allâh diyüb kalbinizi yoklayınız. Eğer Allâh diyebilmişseniz kalbiniz nûrdan halk olmuştur. İmâm Alî hazretleri nûrdan halkolmuştur. Allâh Allâh, Nevruzunuz mübârek olsun) buyuruyor. Üç aşka, nûruna, kerem ve inâyetine Hû..."

Nevruz'a girilmeden önceki gece:

Eski yazmalardan bazılarında Nevruz'dan bir önceki gece Üç yüz altmış altı defa (Yâ Mukallibel-kulûb-i v'el-ebâr ve Yâ Müdebbirül-leyli v'en-nehâr. Yâ Muhavvilül-havli v'el-ahvâl, havvil hâlinâ ilâ ahsenil-hâl (Türkçesi: Ey gönüllerimizi ve gözlerimizi iyiye döndürücü, ey geceleri gündüzlere çevirici... Ey yılları yıllara ekleyen... Bizim hâlimizi en iyi hâle çevir).

Bundan sonra da bir defa: "Tanrım, isteğimi ver! Senin Elçin Muhammed Mustafâ hakkıçün, olgun ermişlerin başı Aliyel-Murtaza hakkıçün.. Ey Düldül'ün binicisi Alî... Bize güven, inancımız ve gücümüz senin yolunadır. Ayıplarımızı ört, Suçlarımızı bağışla. Ey örtücü! Ey bağışlayıcı! İyiliği çok kişilerin ve Hz. Peygamberin yakınında bulunmuşların hürmetine isteğimi kabul et..." anlamında Arabça bir tercüman okunur.¹

Nevruz sabahı Erkân:

Nevruz günü sabahı usulüyle Meydân odasına girilir. Herkes yerli yerine oturur. Erkân üze çerâğlar uyarılır. Mürşid oturduğu yerde şöyle söyler:

¹ Yukarıda yazılan ve yılın günleri sayısınca okunacak olan Arabça kısa du'adaki "Müdebbir" kelimesi, bazı yazmalarda "Müdeyyir" olarak geçiyor. Fakırde bulunan Ali Melek Bey erenler hediyesi ve Ali Keşfi Budelâ'ya aid yazmada (s.17) de yukarıda yazıldığı gibidir. Tefvik Otman Baba elyazısıyla yazılı defterinde (Y: 45/b) ise "Müdirül-leyli v'en-nehâr" şeklindedir.

B'ismi Şâh. Allâh Allâh!...

Yâ Muhavvilel-havli v'-el-ahvâl!.. Havvil hâlenâ ilâ ahsen'il-hâl... Yâ Mukallibel-kulûbü v'-el-ebşâr!... Yâ Müdebbirel-leyli v'-en-nehâr!... İlâhî... Bihakk-ı Haydar-i Kerrâr... Nevrûz-i Sultân, zuhûr-u ehl-i îmân, bi-hakk-ı Şâh-ı merdân... Yâ Mu'in, Allâh, Dost... Hu...

(Türkçesi: Ey yılları yıllara ekleyen! Bizim hâlimizi en iyi hâle çevir. Ey gönüllerimizi ve gözlerimizi iyiye döndürücü! Ey geceleri gündüzlere çevirici!... Tanrım Senin dönüb dönüb saldıran Arslan'ın hakkıyçün.. Nevrûz hakkıyçün, îmân ıssı kişiler ve erlerin şahı Alî Hakkıyçün... İsteklerimizi kabul et... Ey dayanağımız, Yüce Tanrı... Dost, Hu...).

Bundan sonra Baba efendi ve meydanda hazır bulunanlar ayağa kalkarlar. Baba efendi kendi postunda olub iki yanında iki dervişi ellerinde birer çerâğ tutarlar. Baba efendi bir de şunu okur:

B'ism-i Şâh, Allâh Allâh!...

Belleganî murâdî, bihakk-ı Muhammedil-Mustafâ Nebiyyike ve bihakk-ı Aliyy el-Murtazâ veli-el-ahyâr. Yâ Alî Duldül-süvâr, aleyke i'timâdî ve minkel-i'tikaadî v'-el-iktidârî. Üstur cuyûbenâ, vağfir zünûbenâ... Yâ Settâr, Yâ Gaffâr!.. Bihurmetil-Ahyâr ve Ashâbikel-Muhtâr. Salavâtullâh-i aleyhim ecma'in.

Bundan sonra "Nevrûziye" olarak yazılmış şiirlerden biri okunur. Bunun özel şekilde bestelenmiş olanları bestesine uygun okunur. Dikkat edilecek nokta: *Nevrûziyye dâimâ ayakta okunur.*

Bunun bitiminde Sâki, uyarıcıdan (Baba Efendi'den) başlayarak aşama sırasıyla herkese süt ikrâm eder. Bu ikrâm sırasında hazır bulunanlar bir ağızdan ve bir makam ile:

İnne f'îl-cenneti nehr-ün min lebenin

Li Aliyyin ve Hüseynin ve Hasanin.

(Uçmaktaki süt ırmağı. Alî, Hüseyin ve Hasan'dan...)

(Not: Fazlullâh Rahîmî, "Gülzâr-ı Hasaneyn" adlı kitabında s.83'de bu konuya ilişkin olarak şöyle yazar: Bir gün Hz. Peygamber yanında bulunan

Cebrâîl'in kucağına çıkan Hz. Hasan ve Hüseyin onun ceblerini, koynunu karıştırmağa başlarlar. Hz. Peygamber, kendisini rahatsız etmemeleri için çocukların bu hareketini durdurmak ister. Cibrîl: -Ey Tanrı elçisi!... İlişme... Bu yaptıklarını yaramazlık sanma... Ben bunların hizmetkârıyım; Çok kere olmuştur ki Fâtıma, namazdan sonra uykuya dalar, o sırada bu ma'sumlar ağlamağa başlarlar. Fâtıma uyanmasın" diye beşiklerini ben sallar ve şu murabba'ı "Dörtlük" ninni gibi söyledim:

İnne fîl-cenneti nehrün min lebenin
Tûlühu mâbeyne San'â ve Adenin
Arzuhû mâbeyne Mekke vel-Yemenin
Li Aliyyin ve Hüseyinin ve Hasanin.

Bu nedenle, onların benim kucağıma çıkmalarından sevinçte, kıvançtayım, der...).

Bu süt ikrâmı sırasında, sunan dervîş: -Yâ Muhavvilül-havli v'el-ahvâl... Yâ Müdebbirül-leyli v'en-nehâr... İlh... okuyarak sütü verir. Alan da niyâz ile alır ve içer. Bu sırada mürşid de: -Havvil hâlenâ ilâ ahsen-il-hâl... der. Teker teker herkese süt verilirken böyle yapılır.

Bundan sonra Mürşid ve ötekiler yerlerine otururlar. Mürşid Gülbank çeker. Sonunda herkes Hu der, tören de biter. Sonra herkes biribirlerinin Nevrûzunu kutlular.

Mürşid'in Gülbanki:

B'ismi Şâh, Allâh Allâh!...

Nevrûz-i Sultân, mevlîd-i Şâh-ı merdân... Sipâs-i şükr-i Yezdân- Tulû'-i âfitâb-ı cihân, burâk-ı nâr-i âsumân, iydu'l-eyyâmı nişân, Sürûr-i ihvân ve ehl-i imân, hurrem-i şâd-ü handân... Bezmi cemî'i ehl'illâh Küşâde-i meydân, icrâ-yı erkân, Küll-i yevmin Hüve fî şân...

Allâh Allâh... Vakitler hayr'ola, hayırlar feth'ola, beliyyeler def'ola. Hak erenler yıllarımızı mubarek eyleye. Meydânlarımız şen, gönüllerimiz rûşen ola. Hakk Muhammed Alî Meydânımızdan, soframızdan yârân ve ihvânımızın eksikliğini göstermeye.

Tuttuğumuz işleri âsân ve gönüllerimizin umduklarını ihsân eyleye.

Hâzır, gâib, zâhir, bâtın Hakkerenlerin hayır-himmetleri üzerlerimizde sâyebân ola.

Dervîşlere kötülük düşünen münkir, müfsid ve munâfıkların boynundan Zülfikar-ı Hayder-i Kerrâr eksik olmaya. Yuf münkire, lâ'net Yezîde, rahmet mü'mine!..

Hâzır ve Gâib erenlerin demine, keremine Hu...

Bundan sonra da şu Münâcât Gülbankî okunur:

B'ism-i Şâh, Allâh Allâh!...

Tanrım, suçlarımızı bağışla, Kötülüklerimizi iyiliğe çevir... Hayırlı isteklerimizi yerine getir. Belâları başımızdan gider. Bizi ilâhî aşkıımızda ilerlet... İlâhî! Bilgimize tertemiz idrâkler sağla...

İyi ahlâk ver, kötü huylarımızı gider...

Oniki imâm rûhu, ondört tertemiz ma'sûm ve onyededi beli kemer kuşanmışlar, yetmişiki Kerbelâ çölü şehidlerinin rûhu hürmetine senin rızâna bağlıyız...

Azamet-i Cebbâr, Vâhidül-Kahhâr, Gülbânk-i Nebiyy-i Resûl-i esrâr, nağme-i mahfî-i perde-i esrâr... Halka-i tevhîd, Meydân-ı Kırklar, Pîrim Hünkâr Hacı Bektâş Velî bir yâr... Gerçekler demine Yâ Alî, Hu...

Nevrûz gülbanksi olarak, yazmalarda daha uzun, daha kısa Balım Baba'ya aid bir yazmadan aldığım "Gülbank-i Nevrûz" başlıklı bölümü alıyorum. Dili oldukça eski, terkibli bir dildir:

Allâh Allâh... Nevrûz-i şerîfimiz mubarek ola. Bayramımız mesûd ola. Yılımız mesrûr ve müteyemmin (sevinçli ve uğurlu) ola. Hakkerenler bu sene-i mübâreke (kutlu yıl) gibi nice nice emsâliyle (benzeriyle) bizleri müşerref kıla.

Allah Allah!. Ol padişâh-ı kademnihâde-i beyt-i Rahmânî (Tanrı evine ayak koymuş olan ulu kişi Hz. Alî'nin Kâ'bede doğuşunu söylemek istiyor) ve Şehinşâh-ı cânînişin-i serîr-i sultânî efendimiz hazretlerinin ruhâniyyet-i celîleleri üzerimizde nigebân (gözcü)ımız ola.

Allâh Allâh... Makbûlân-ı Hâlık-ı Yektâ, ferd-i bî-hemtâ, mucid-i mevcûdât, razzâk-ı mahlûkaat, hazret-i perverdigâr celle celâlehu ve amm-e nevâlehu mu'înimiz ola. Seyyid-i Kâinât mefhar-i mevcûdât (evrenin efendisi, var olanların öğündüğü), sultânül-Enbiyâ v'-el-murselîn (Yalvaçların ve Tanrı elçilerinin ulusu), muktedâ-ı evliyâ v'-el-muttakıyn (Tanrıya ermişlerin ve günahtan sakımanların kendisine uyduğu), Mahbûb-i Rabb-il-âlemin (Evrenlerin Yaratıcısının sevgilisi), Halîfetullâh-ı fî cem'îl-halkil evvelîn v'-el-âhîrîn (Önceden yaratılmış ve sonradan yaratılacak halk üzerinde Tanrı ardası) (Bütün bunlarla Hz. Muhammed kasedediliyor) şefâ'atçımız ola.

Şâh-ı merdân (erlerin başı), Şîr-i Yezdân (Tanrı arslanı), mazhar-ı Rahmân (Tanrının meydana vurulduğu yer), nâsır-ı ehl-i îmân (inanmış kişilerin yardımcısı), kaatr'il-keferet-i v'-et-tuğyân (kâfirleri, karanlıkta kalmışları ve başkaldıranları yok edici), Halîfetullâh-ı el-âlemîn (evrende Tanrının ardası) Hazret-i Aliyyel-Murtazâ efendimizin şefâ'at, sıyanet ve teveccüh ve rahmetleri (yardım koruma, iyi düşünme, esirgeme) üzerimizde ber-devâm ola. İnâyet, mürüvvet ve irşâdlarına (yardım ve iyilik, uyarı) mazhar eyleye.

Allâh Allâh... Seyyidet'il-ma'sûme-t'ül-ulyâ Hazret-i Fâtıma-t'-üz Zehrâ salâvâtullâhu ve selâmühû aleyhâ ve ala Ümmühâ ve Ümmül-mü'minîn Hadicet'ül-Kübra (Tertemiz yüce hanımefendi Hz. Fatıma ve inanmışların anası ve onun da anası Yüce Hadice), sıbt-ı Rasûlûs-sakaleyn (insanların ve cinlerin üzerine Tanrı elçisi olan'ın torunu) ve nûr-ı kurret'ül-'ayneyn ve mevlel-kevneyn, eş-şehîdeyn (iki gözünün bebeği, iki cihanın efendisi, iki şehîd) Ebî Muhammedel-Hasan ve Ebâ Abdullâhel-Hüseyn aleyhâ ve aleyhim es-salâvât'ir-Rahmân ilâ âhiriz-zamân (Hz. Hasan ve Hüseyin ki zamanın son günlerine kadar Yüce Tanrıdan onlara salât olsun) şefâ'atlerinden inâyetlerinden mahrûm eylemeye. Himmet-i ulyâları (yüce iyilikleri, yardımları) nighbânımız (gözcümüz) ola. İttifât-ı aliyyeleri üzerimizde hâzır ve nâzır ola. Dünyada ve âhirette mu'înimiz ola. Çağırdığımız demde feryad-re'slerimiz ola. Muhabbetleri üzerimizde dâim ve kaaim ola. Nazar-ı şerîfleri (yüce bakışları) zâhirlerimizi ma'mur, bâtınlarımızı pür-nûr (dışlarımızı bayındır, içlerimizi aydınlık) eyleye. Meclis-i âlîlerinden dûr ve münfekk (yüce toplantılarından irak ve ayrı) eylemeler.

Hazret-i Hakk-ı veli-yi Mutlak îmândan ve sırât-ı müstakıymden (doğru yoldan) ayırmaya.

Allâh Allâh... Oniki İmâm, ondört ma'sûm-i pâk salâvâtullâh-i ve selâmühu aleyhimir-Rahmân efendilerimin himmet-i âlîleri, şefa'at ve inâyetleri, iltifât ve mürüvvetleri üzerimizde hâzır ve nâzır ola. Rûh-i pür-fütûh-i enverleri (her şeyi başarıcı apaydınlık rûhları) şâd ve handân ve bu meclisimizden hoşnûd ve râzî ola.

Tâcül-ârifîn, kutb-ul-vâsılîn, sultân-ul-âşıkıyn, nesl-i Resûlûs-sakaleyn, pîrimiz, üstadımız ve melce'-i melâzımız (Âriflerin baş tâcı, Tanrıya ermişlerin en büyüğü, âşıkların sultanı, insanlar ve cinlere Tanrı elçisi gönderilmiş olan'ın soyundan pîrimiz, üstâdımız ve sığınacak yerimiz) Hazret-i Seyyid Hunkâr Hacı Bektâş Velî Efendimizin ruhâniyyet-i âlîleri cân-perverimiz ola.

Allâh Allâh... Sülûkümüzde sâbit-kadem edüb kötü işlerde bulundurmaya şefa'atleri üzerimizde yakıyn ola. Zevkü vicdân, ilmü irfân, kemâlü mâl, fütûhât kısmet, keremü inâyet eyleye.

Allâh Allâh... Mazhar-ı me'sir-i tecelliyyât-ı Kibriyâ, masdar-ı serîr-i aşk-ı bî-hemtâ, nesl-i çerâğ-ı füyuzât-ı Enbiyâ ve zübde-i nakd-i serîr-i Şâh-ı Lâ fetâ (Tanrının en güzel meydana vuruşlarının görüldüğü yer, eşsiz aşk tahtında oturan, yalvaçlar bilgisine ışık tutanların soyundan, hakkında Ali'den başka arslan yoktur denilen hazret-i Şâhın özeti) Hazret-i Balım Sultân, Seyyid Alî Sultân, Abdal Musâ Sultân, Kaygusuz Sultân, Sarı İsmail Sultân, Cemâleddin Baba Sultân, Karadonlu cân Baba Sultân, Kolu açık Hacim Sultân, Mürsel Baba Sultân, Resûl Baba Sultân, Ahmed Yesevî Sultân, Cüneyd Bağdadî, Şiblî, Hallâc Mansûr, Muhyiddin-i Arabî, Şihabeddin-i Şühreverdî, Evhadeddîn-i Irâkî, Şems-i Tebrizî, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, Lokmân Perende Sultân, Seyyid Gâzî Sultân, Şücâeddin Velî Sultân, Hüseyin Gâzî Sultan, Şâh Hasen Şâzelî Sultân, Kalender Şâh Sultân, Sarı Saltuk Sultân, Güvenç Abdal Sultân, Kazak Ahmed Sultân, Yusuf Dede Sultân, Hamza Baba Sultân, Karaca Ahmed Sultân, Şahkulu Sultân, Nimetullâh Velî Sultân, Ahî Evran Velî Sultân, Durbalî Sultân, Bâlî Baba Sultân, Kânî Baba Sultân, Hızır Baba Sultân, Şâh Hataî Sultân, Seyyid Nesimî Sultân, Bayram Baba Sultân, Baba Fuzûlî Sultân, Abdül-mü'min

Sultân, Horasânî Ali Baba Sultân ve zamanımızın kutbu (Burada o sıradaki Dede Baba'nın adı zikr edilir)... Sultân efendilerimizin inâyet ve mürüvvetleri cümlemizi ferahyâb ve feyz-yâb eyleye. Hakkerenler yüzümüzün karasını yüzümüze urmayub afv ü mağfîret eyleye.

Allâh Allâh... Pîrân-ı Horasân, meşayîh-i Türkistân, kalenderân-ı Rûm ve Türkistân hâksârân-ı Hindistan, zümre-i ihtiyâr, tâife-i ebrâr, sâhibân-ı ikrâr, kaddesallâhu esrârehüm, himmetleri hâzır ve kerâmetleri bâhir, vilâyetleri nâzırımız ola. Cenâb-ı Allâh Hânedân-ı fakr ü fenâdan göçen Dedegân, Halîfegân, Babagân, rehberân ve dervîşân, muhibbân-ı ârifân, âşıkaan, sâdıkaan ve kâffe-i ehl-i îmân cânların rûh-i revânlarını şâd ve handan eyleye.

Allâh Allâh!... Hastalara şifâ, dertlilere devâ, borçlulara edâ, yetimlere şefkat, kimsesizlere merhamet, esîrlere inayet, deryada ve karada olan asâkir-i islâma selâmet, havadakilere muvaffakiyyet ve selâmet ihsan eyleye. Vatanımızı, milletimizi, bayrağımızı her türlü tehlikeden ve düşman şerrinden masûn ve muhafaza eyleye. Cumhuriyetimizi, pâyidâr eyleye. Cumhurbaşkanımızı ve hükûmeti teşkil eden zevât-ı kirâmı her türlü kederden, elemden muhafaza buyura. Vücutlarına sıhhat ve âfiyet, mesâ'îlerinde kudret ve muvaffakiyyet ihsan eyleye. Teşebbüs etikleri işlerde başarı nasîb eyleye. Din, millet, vatan uğrunda mesâ'îlerini her hâl u kârda muvaffak bil-hayr eyleye.

Allâh Allâh!... Hayırlar feth'ola, şerler def'ola, mü'minler bermurâd ola, münkirler mât, munafıklar berbad ola. Allâh Allâh... Demler dâim, Cem'ler kaaım, ibâdetler sahîh ve sâlim ola. Dostlar mesrûr, sırlar mestûr ola. Gönüllerimiz pür-nûr ola. Hânedân-ı fukarâ ma'mûr, düşmanlar makhûr ola. Sîne-i sâlikân mütesellî, bezm-i âşıkân müncelî, dil-i dervîşân mütehallî (yola girmişlerin gönülleri ferah, aşıkların toplantısı apaydınlık, dervişlerin gönülleri donanmış) ola.

Allâh Allâh... Âl-i abâ emrine inkiyad eden (uyan) dervîşân dâim ve bâkî ola. Âl-i Alî düşmanları hor ve hakîr ola.

Allâh Allâh... Erenler sâlûs şerrinden (iki yüzlü, riyâkâr kötülüğünden), münkir, munâfık mekrinden (ayırıcı, inkâr edici tuzağından) cümlemizi hıfz

ve emîn eyleye (saklaya, bekleye). Bu taryk-ı 'aliyyeden (yüce yoldan) güzerân etmişlerin (gelib geçmişlerin) pederân, mâderân, birâderân (babaları, anaları, erkek kardeşleri) ve beyn'el-maşrik v'el-mağrib (güneşin doğduğu yerle battığı yer arasındaki) bütün ehl-i imân kardeşlerin rûh-i revânları şâd ve handân ola. Günahları afv ve mağfiret ola. Allâh el-Hakk Muhammed Alî, Gerçekler deminden ayırmaya.

Înâyet-i Seyyid-i Kâinât, sırr-ı Murtaşâ Alî, dem-i Pîr Hünkâr Hacı Bektâş velî, kerem-i Ehl-i beyt-i bâ-safa efendilerimizin demine, keremine Hû...

Eskiden Nevrûziyeler Dergâh Bahçelerinde, hattâ kırlarda yeşillik yerlerde de okunurdu. Nevrûz günü "erkân"dan sonra kırlara çıkılırdı.

"Nevrûziye" olarak yazılmış Bektâşî şiirlerini bundan sonraki sayfalarımızda bulacaksınız.

Nevrûziyye:

Lâmekân elinden bir sadâ geldi:

Kalb-i mü'minâna bir safâ geldi:

Vilâdet günüdür hak Murtaşânın

Na'ra-i Haydar tek açub dehânın

Bu gün hurûc eder cümle mevcûdât,

Bu demde açılır mü'mine mir'ât.

Zîrûh gayr-i zîrûh baş keser Şâh'a

"F'escidû" emriyle ol yüzü mâh'a.

Bunda handân olur kalb-i mükedder,

Lâ'net et Yezîd'e *Didârî* kemter

Nevrûzunuz cânlar mubârek olsun!

Nevrûzunuz cânlar mubârek olsun!

Şemşîr-i kudretle ol Kibriyânın,
Nevrûzunuz cânlar mubârek olsun.

Bu dem kıyâm eder yevm-i arasât,
Nevrûzunuz cânlar mubârek olsun.

Bu dem izin olub gelirler câha.
Nevrûzunuz cânlar mubârek olsun.

Gözyaşları olur lâ'l ü mücevher,
Nevrûzunuz cânlar mubârek olsun.

Dîdârî (80 yaşında 1870'de vefat).

Nevrûziyye

Beşâret sizlere ey cân bu gün Nevrûz-i Sultândır,
Kuruldu meclis-i irfân bu gün Nevrûz-i Sultândır.

Beşer sûretine girdi kadem bastı cihâna Şâh,
Boyandı nûra âsumân bu gün Nevrûz-i Sultândır.

Müzeyyen oldu sahrâlar, şitâ gitti bahâr geldi,
Gönüller oldular şâdân bu gün Nevrûz-i Sultândır.

Vilâyet günüdür kardeş bu gün Şâh-ı velâyetin,
Sürûra gark olur cihân bu gün Nevrûz-i Sultândır.

Sürûrundan yeşillendi cihân baştan başa çün ki
Açıldı sümbül ü reyhân bu gün Nevrûz-i Sultândır.

Sun ey sâki kadeh durma neşât eyyâmıdır şimdi
Her yer oldu bir gülistân bu gün Nevrûz-i Sultândır.

Kadîmî bâdenûş ol sen o Şâh'ın aşkına durma
Bu îydi bekler âşıkân bu gün Nevrûz-i Sultândır.

Ali Rızâ Kadîmî Baba (XX. Asır).

Nevrûziyye

Şâd ü handânız bu gün geldi bizim bayramımız,
Çünkü teşrîf eyledi dünyayı ol Sultânımız.

Gam, kasaavet kalmadı artık bizim için bu gün
Hep donandı lâle, sünbül, gül ile gülşânımız.

Cûşa geldi andelîbân güller açtı her taraf
Bir gülîstân oldu neş'eyle bizim her yanımız.

Boynunu bükmüş menekşe, şebboy ile mineler
Nevruz günü her tarafta bahçeler seyrânımız.

Sâkiyâ doldur piyâle durma sen bayram günü
Çün semâ'a başladılar dönmede devrânımız.

Ey Kad'î 'iyd-i ekberdir bu gün bizler için
Geçmede handân olub, şâdan olub her ânımız.

Ali Rızâ Kadîmî (Öğe) Baba
(Fakîrdeki kendi el yazısı
şiiir defterinden s.7'den).

Nevrûziyye

Evvel bahar oldu açıldı güller
Yüz göstermiş bize lâle, sünbüller

Dünyâyâ gelmiştir bu günde Alî
Bu demdir cemî-i müşkilin halli

Bakın âsumâna nûrlar saçıyor,
Cümle âlem gamı atıp kaçıyor

Bir arada şükür nice kardaşlar
Gülçehre sâkiler döndürmüş başlar

Sâkiler dem sunar câm-ı Alî'den,
Erkân olmuş bize nûr-ı celf'den

Emevî gürûhu bilmez bu zevki,
Mes'adet demidir bu demler sâki

Hüsni Baba hamdet erdik bu deme
Verilmiş zevk ile safa âdeme

Nağmesâz olmuştur bütün bülbüller
Nevrûz bayramımız mübârek olsun.

Budur erenlerin kararı, kavli,
Nevrûz bayramımız mübârek olsun.

Arzdaki çemenzâr çiçek açıyor,
Nevrûz bayramımız mübârek olsun.

Kurulmuş sofralar, kaynıyor aşlar,
Nevrûz bayramımız mübârek olsun.

Nûş edenler zevka erer velîden,
Nevrûz bayramımız mübârek olsun.

Alî'yi sevenler gösterir şevki,
Nevrûz bayramımız mübârek olsun.

Gönüller girmiştir bâğ-ı İrem'e,
Nevrûz bayramımız mübârek olsun.

Hüseyin Hüsni Erdikut Baba
(Kendi defterinden yazıldı.
1934 yılı Nevrûzu için yazılmış).

Nevrûziyye

Mey-perestin yine şâd olduğu devrân geldi,
 Sâki-i bâkiye de zevk ile seyrân geldi.
 Açılıb lâle ve sünbül kamusu buldu necât
 Yeniden cümlece eşyâya bu dem cân geldi.

Öterek bülbül ile cümle tuyûr buldu sürûr,
 Ol çemenzâra da şebnem düşerek etti gurûr,
 Çağladı zevk ile doldu, dereler etti mürûr,
 Şâd olub cümle halâik âleme imkân geldi.

Hele güllerle bezendi bütün âlem düz oldu,
 Geldi eyyâm-ı bahâr şevk ile nevrûz oldu,
 Dağıdub sâki demin, cânâ da efrûz oldu
 Gitti gam, erdi sürûr âşika dermân geldi.

Geldi dünyâya bu dem lûtf-ı adâletle Alî,
 Nûra gark oldu hemân arz u semâvât-ı celfî,
 Cümlece ins ile cinn yüz sürüb dedi belî
 Ehl-i İslâma bu gün vahy ile Kur'ân geldi.

Kutladı hûrî melek her birisi şâd oldu,
 Ehl-i Şî'a sevinüb cümlesi dilşâd oldu,
 Üzülüb kavm-ı Yezîd hüzn ile nâşâd oldu
 Mü'minin kalbine lâ-şekk nûr ile îmân geldi.

Etti da'vâ-yı Nübüvvet o zaman zât-ı Resûl,
 Bağrına bastı Alî'yi şükriyle etti vusûl,
 Dedi lûtfetti Hudâ buldu murâdım da husûl
 Bize bu şîr-i Hudâ Hazret-i Hakk'tan geldi.

Hüsnîyâ şükredelim geldi yine bu eyyâm,
 Verelim Âl-i Alî'ye sıdk ile biz de selâm,
 Gülelim, söyleyelim, eyleyelim zevk-i müdâm,
 Bizlere nûr-i Alî hüccet u burhân geldi.

Hüseyin Hüsnî Erdikut Baba
 (1938/1354).